Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3-3

Nr. 629

Wilno, dnia 15 marca 1932 r.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

-----o§o-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

P r a s a l i t e w s k a o s t o s u n k a c h z N i e m c a m i .

"Rytas" Nr.47 z dn.12.III.1932 r.Art.p.t."Ażeby nie pozostało tylko w słowach". Streszczenie:

Pomimo żywotnych zadań, jakie przed Litwą wytknął"genjusz" Piłsudskiego za pośrednictwem zdrajcy Żeligowskiego,Litwie potrzebne jest pogodne niebo w Europie, zwłaszcza zaś w Europie wschodniej. Jedynie pokój jest najrealniejszą gwarancją istnienia wszystkich państw nadbałtyckich. Litwie zależy na dobrych stosunkach ze wszystkimi sąsiadami. O ile zaś stosunki te nie są dobre, wina spada nie na Litwę.

Zrozumiałą jest przeto rzeczą dlaczego ostatnie wypadki między Litwą a Niemcami wywołały na Litwie poważną troskę. Litwini nie przestraszyli się pogróżek prasy i rządu niemieckiego. Przeszkodzono im jednak w pracy pokojowej i zatruto atmosferę dobrego współżycia z sąsiadem.

Pogróżki niemieckie co do represyj względem Litwy tracą znacznie na sile, skoro się uwzględni, że eksport litewski do Niemiec z roku na rok się zmniejsza. W związku ze stanieniem produkcji, Litwie nie będzie trudno importować towary zamiast z Niemiec - z Anglji, Ameryki, państw skandynawskich, państw bałtyckich. Kij niemiecki ma dwa końce.Pozatem wybryki niemieckie stanowiły niby wiadro zimnej wody wylane na pewną część społeczeństwa litewskiego, która dotychczas Niemców nie doceniała i zamykała oczy na stosunek niemiecki do Europy wschodniej.Takie otrzeźwienie litewskie przyniesie Litwie o wiele więcej korzyści aniżeli strat, gdyby nawet Niemcy zaczęły stosować zapowiadane represje. Szczerze przeto winszować należy ministrowi Zauniusowi przemówień w rodzaju mowy wygłoszonej 27 lutego w Kownie. Mowa ta zawierała nietylko informacje co do sytuacji w Kłajpedzie, nietylko odpowiedź na pogróżki niemieckie, lecz i rewizję zakorzenionego na Litwie germanofilstwa. Żywotne interesy państwa każą zmierzać do celów bardziej realnych.Chodzi jedynie o to, by te słowa nie pozostały jedynie słowami.

"Lietuvos Žinios" Nr.58 z dn.12.III.1932 r.Art.p.t."Niemcy na rozdrożu". Streszczenie:

W związku z wyborami niemieckiemi zauważyć należy, że Niemcy podzieliły się dziś na dwa przeciwne obozy: demokrację i reakcję junkrów w masce hitlerowskiego faszyzmu. Dziwną ironją losu Hindenburg jest dziś kandydatem przeciwników faszyzmu i junkrów. Hindenburg, stary patrjota rozumiał, że reakcja i faszyzm doprowadzą Niemcy do zguby i bez wahania stanął po stronie republikanów. Sukces Hitlera oznaczałby nietylko wojnę domową, lecz i wysiłki przywrócenia granic niemieckich siłą. Rozpanoszenie się hitlerowskiego faszyzmu w Niemczech stanowiłoby poważne niebezpieczeństwo dla sąsiadów Niemiec a w tej liczbie i dla Litwy. Życzyć przeto należy sukcesu Niemcom republikańskim .

"Lietuvos Aidas" Nr.58 z dn.12.III.1932 r.Art.p.t."Dwoje Niemiec". Streszczenie:

Jest dwoje Niemiec: Niemcy kulturalne i Niemcy barbarzyńskie. Z jednej strony Niemcy, które stworzyły głęboką filozofję, obszerną literaturę, współczesną technikę, z drugiej zaś Niemcy Hitlera i düsseldorfskiego wampira. Dwa te rodzaje Niemiec zwalczają się nawzajem. Trzeba się jednak spodziewać, że Niemcy kulturalne odniosą zwycięstwo nad Niemcami barbarzyńskiemi. Jednocześnie będzie to dla Litwy zadośćuczynienie za doznane ciosy.

Kronika.

Echa sprawy kłajpedzkiej w Czechosłowacji. Jak podaje "Lietuvos Aidas" /Nr.58/, sprawa kłajpedzka znalazła obszerne echo w prasie czeskiej. Pierwsze wiadomości o wypadkach kłajpedzkich nosiły tytuł "pucz w Kłajpedzie", "przewrót w Kłajpedzie" i t.d. Po kilku dniach jednak prasa czeska zajęła stanowisko zupełnie objektywne.

Echa artykułów red. Okulicza w "Lietuvos Aidas". "Lietuvos Aidas" /Nr.58/ zamieszcza obszerne streszczenie jednego z artykułów redaktora naczelnego "Kurjera Wileńskiego" Okulicza p.t."Smutna karta historji". Artykuł dotyczy ludności polskiej na Litwie. Komentując artykuł red.Okulicza "Lietuvos Aidas" pisze: Rzecz godna uwagi: Okulicz, który naogół stara się być objektywny i sprawiedliwy, nie może się mimo wszystko otrząsnąć z pewnych głupstw rozpowszechnianych przez szowinistów polskich o Litwie. Określając rolę Polaków i rzekomej kultury polskiej w Litwie przedwojennej, Okulicz dochodzi do wniosku, że kultura polska była wtedy siłą, która nie utraciła swej ekspansywnej mocy, że polskość przejawiała się we wszystkich warstwach społecznych, że oprócz zupełnie świadomych Polaków był jeszcze żywioł, wahający się pomiędzy polskością a odrodzeniem litewskiem. Wielką zmianę, jaka zaszła po wojnie na niekorzyść Polaków tłumaczy Okulicz jak najzwyklejszy endek-szowinista ...wypadkami wojennemi i polityką okupacyjnych władz niemieckich, faworyzujących ruch litewski/sic./

Wymiana więźniów między Polską a Litwą. Jak podają "Lietuvos Žinios" /Nr.58/ z powołaniem się na prasę polską, władze polskie zamierzają w połowie marca odbyć konferencje z Litwinami w celu wymiany więźniów politycznych. O ileby konferencje osiągnęły swój cel, Polacy uzyskaliby 72 więźniów.

Praga a państwa bałtyckie. "Lietuvos Žinios" /Nr.55/: Niedawno jeden z uczestników wycieczki skautów niemieckich do Litwy wygłosił w Pradze odczyt, w którym podzielił się wrażeniami. Zdaniem prelegenta pomnik w Tauenbergu /Prusy Wschodnie/ winien być na przyszłość drogowskazem ekspansji niemieckiej. Podobnie jak Gdańsk w polskiej niewoli, tak Kłajpeda cierpi w niewoli litewskiej od chwili "zagrabienia" jej w 1923-cim r. Wszystkie państwa bałtyckie, zdaniem prelegenta, to jedno wielkie gniazdo niepokoju.

Wycieczkowicze przeszli przez terytorjum Litwy wybrzeżem morza i poszli dalej przez Łotwę i Estonję aż ku najdalszym forpocztom niemieckim w azjatyckiej Europie Wschodniej...

Ogromne obszary leżą tam podobno odłogiem i czekają na kolonistów.

O Litwie prelegent mówił niechętnie, gdyż od średniowiecza aż do XIX-go wieku była ona zamknięta dla Niemiec, które przez jej terytorjum nie mogły się nawet przedostać do północnej części nadbałtyku.

Litwa jest jednym z najaktywniejszych wrogów niemieckiego drang'u nach Osten.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Amnestja dla zesłanych studentów. Jak podają "Lietuvos Žinios" /Nr.58/, pozwolono powrócić na prośbę rektora uniwersytetu zesłanym na prowincję czterem studentom: Tavorasowi, Totorajtisowi, Klinkasowi i Szwejkauskasowi.

Komunikat konferencji biskupów w sprawie uniwersytetu katolickiego. Jak podaje "Rytas" /Nr.47/, konferencja biskupów litewskich z dn. 20-23 października r.ub. uchwaliła: założyć na Litwie uniwersytet katolicki, 2. zorganizować na rzecz tego uniwersytetu kwesty wśród wiernych. Obecnie wydano w tej sprawie komunikat, zachęcający duchowieństwo litewskie do gorliwego uczestnictwa w przeprowadzaniu

uchwalonych kwest na rzecz uniwersytetu.

A r e s z t o w a n i e u c z n i ó w - k o m u n i s t ó w w W i ł k o m i e r z u .Jak podają "Lietuvos Žinios" /Nr.58/,10 marca policja aresztowała w Wiłkomierzu 5 uczniów gimnazjum i 1 abiturjenta. U aresztowanych znaleziono bibułę komunistyczną oraz odbijane na szapirografie pisemko p.t."Czerwone Wichry".

2 5 - l e c i e p r a c y l i t e r a c k i e j H e r b a c z e w s k i e g o .W związku z 25-leciem pracy literackiej prof.Herbaczewskiego. Cała prasa litewska poświęca dłuższe artykuły z okazji 25-lecia twórczości literackiej prof.J.A.Herbaczewskiego, poruszając jego zasługi dla życia litewskiego.

D o k o ł a j u b i l e u s z o w e g o k o n g r e s u z w i ą z k u "P a w a s a r i s".Jak podaje "Rytas" /Nr.47/ latem r.b. ma się odbyć jubileuszowy kongres związku "Pawasaris" z okazji 25-lecia istnienia związku. Związek "Pawasaris" jest to związek młodzieży katolickiej. Liczy on ok.70 tys.członków.

Ś l e ż e w i c z i B i s t r a s u p r e m j e r a .Jak podaje prasa litewska leader partji tautininków Śleżewicz i leader partji chrześc.-demokratów Bistras odwiedzili premjera Tubelisa dla poruszenia sprawy kłajpedzkiej.

D o k o ł a s p r a w y P e t r u l i s a .Jak podaje "Echo" /Nr.73/, w krótce ma Trybunał Najwyższy rozpatrywać sprawę Petrulisa b.premjera i ministra Finansów, oskarżonego o nadużycia.Sprawa ma się toczyć przy drzwiach zamkniętych. Wezwano w tej sprawie 75 świadków i 5 ekspertów.

P r z e n i e s i e n i e s i ę s t u d e n t ó w z B e r l i n a d o W i e d n i a .Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.58/,litewscy studenci stypendyści studjujący dotychczas w berlińskim Instytucie Weterynaryjnym zostali przeniesieni do takiej samej uczelni w Wiedniu.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

U k ł a d z p a ń s t w a m i - s y g n a t a r j u s z a m i w G e n e w i e .Jak podaje "Lietuvos Aidas" /Nr.58/,przedstawiciele W.Brytanji, Francji, Włoch, Japonji i Litwy układali się w tych dniach w sprawie procedury dla rozwiązania kwestyj, jakie się wyłoniły w związku z dymisją b.prezesa Dyrektorjatu Boettchera. Projekt układu został przedłożony rządom wymienionych powyżej państw.

D o k o ł a u k ł a d ó w S i m a i t i s a z S e j m i k i e m k ł a j p e d z k i m .Jak podaje "Lietuvos Aidas" /Nr.58/, partje większościowe w Sejmiku kłajpedzkim zakomunikowały, że nie mogą jeszcze udzielić odpowiedzi w dn.12 w sprawie mianowania członków Dyrektorjatu.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a .

D z i e j e w a l k o j ę z y k l i t e w s k i w K o ś c i e l e w u j .V i l .R y t."/c.d.patrz Nr.615/.Wybrano delegację złożoną z 3-ch osób: P.Landsberga, A.Smetony i M.Wilejszysowej, która udała się w 1905 r. do biskupa z prośbą.Delegacja nic jednak u biskupa nie wskórała i musiała zadowolnić się obietnicą zaspokojenia prośby w przyszłości.

/c.d.n./

87